

KOMMUNELOVENS BESTEMMELSER OM INNDEKNING AV UNDERSKUDD, MED TILLEGG AV KOMMENTARER TIL DET SAMME.

Spørsmål

Kommuneloven har en bestemmelse om nedbetaling av akkumulert underskudd over 10 år. Spørsmålet er om dette er vurdert som et alternativ?

Rådmannens svar

Ringerike kommune har gått ut over bestemmelsen om inndekning innen 4 år. Regnskapsmessig underskudd i 2008 skal etter hovedregelen være inndekket i løpet av 2012. Slik det nå er lagt opp vil kommunene ha behov for ytterligere to år for å dekke inn dette underskuddet, til og med 2014. Til rest står da underskuddet fra 2009 som vil bli inndekket i 2015. Rådmannen forholder seg til vedtatt takt på nedbetaling av underskuddet.

Kommunelovens bestemmelser med kommentarer er som følger:

§ 48. 4 Årsregnskapet og årsberetningen.

Underskudd på årsregnskapet som ikke kan dekkes på budsjettet i det år regnskapet legges fram, skal føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Under særlige forhold kan kommunestyret og fylkestinget, etter å ha foretatt de nødvendige endringer i økonomiplanen, vedta at underskuddet skal dekkes over inntil ytterligere to år. I tilfeller der de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av at kommunen eller fylkeskommunen skal dekke underskudd etter første og annet punktum vil bli uforholdsmessig store, kan departementet godkjenne vedtak om at underskuddet dekkes over mer enn fire år. Underskudd kan likevel ikke dekkes over mer enn ti år.

16 I kommunestyreløven § 50 og fylkeskommuneloven § 47, begge fjerde avsnitt første setning, var det angitt som alminnelig regel at underskudd «føres ... opp på budsjettet til dekning», altså på det løpende budsjett for året etter regnskapsåret. Det vil imidlertid i mange situasjoner være et for strengt krav at kommunen på dette tidspunkt skal foreta kanskje betydelige omdisponeringer innenfor rammen av dette budsjettåret, som allerede er begynt å løpe når regnskapet legges frem. Dette vil lett kunne skape unødig uro og vanskeliggjøre planleggingen og organiseringen av de sektorer som i denne omgang må ta beskjæringene. Ikke sjelden vil kravet heller ikke være realistisk. Det vil da kunne føre til at det foretas omdisponeringer som i realiteten betyr at underskuddet føres frem til neste årsbudsjett, uten å bli innarbeidet i dette før etter neste regnskapsavslutning, hvor man da kanskje igjen står i den samme umulige situasjon.

På denne bakgrunn gir § 48 nr. 4 første setning en generell adgang til å føre underskuddet opp til dekning i det følgende årsbudsjett, altså i budsjettet for regnskapsåret + 2. (Jf. Ot.prp. nr. 42 (1991–92) s. 294 og Kommunelovutkastet s. 391.)

17 Dersom det viser seg å være klart urealistisk eller urasjonelt å foreta inndekning av underskudd i løpet av de to første år etter underskuddsåret, kan kommunestyret eller fylkestinget vedta at underskuddet skal dekkes i løpet av ytterligere to år. I de eldre lovene var det nødvendig at departementet samtykket i en slik inndekningsmåte, og dette kunne bare skje «under rent særlige forhold» (kommunestyreløven § 50 og fylkeskommuneløven § 47, begge fjerde avsnitt andre setning). Med den vanskelige økonomiske situasjon en del av landets kommuner og fylkeskommuner befinner seg i, uten mulighet til å utvide eget inntektsgrunnlag ved å heve skattøret, må vi vente at det ikke helt sjelden vil oppstå situasjoner hvor det ikke er realistisk eller rasjonelt å insistere på at større underskudd i sin helhet føres til dekning på et enkelt årsbudsjett. Kommunen eller fylkeskommunen vil her være bedre tjent med at det gis adgang til å foreta en mer ordnet og planmessig nedbetaling av underskuddet over flere år.

I og med at nedbetalingen vil skje innenfor rammen av og innarbeides i en økonomiplan for minst fire år, har lovgiver ansett det som riktig å overlate til de ansvarlige politiske organene; kommunestyret og fylkestinget, å foreta en nærmere vurdering av hvorvidt nedbetalingstiden bør strekkes over så lang tid. Det er imidlertid en forutsetning at slik utsettelse av nedbetalingen av underskudd bare skal skje når det foreligger særlige forhold som gjør at denne fremgangsmåten fremtrer som nødvendig og forsvarlig. (Jf. Ot.prp. nr. 42 (1991–92) s. 294 og Kommunelovutkastet s. 391.)

Samtidig innebar innføringen av den lovfestede grensen på fire år en innstramning i forhold til eldre departementspraksis, som var at man i særlige tilfeller aksepterte en inndekningsperiode på opptil åtte år. Departementet forutsatte her at det nye regelverk for økonomiforvaltningen i kommunene og fylkeskommunene skal forhindre at det oppstår så store underskudd at en så lang inndekningsperiode vil være nødvendig (Ot.prp. nr. 42 (1991–92) s. 172). Tanken var vel også at ved så store underskudd kan det være grunn til å gå nærmere inn på hele den finansielle og forvaltningsmessige rammen for kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, om nødvendig med utgangspunkt i en opprydningsaksjon under ledelse av en tilsynsnemnd etter § 56 nr. 4, jf. § 58.

HVA GJØRES I FORHOLD TIL KOMPETANSEHEVING I SKOLEN?

Spørsmål:

Rådmannens beslutningsgrunnlag sier noe om videreutdanning av lærere. Kan kompetanseutviklingen i grunnskolen utdypes noe?

Rådmannens svar

Kompetanseutvikling i skolesektoren er knyttet til de områder som inngår i kommunal handlingsplan for skole og SFO og nasjonale satsingsområder. Kompetanseutviklingen skal bidra til at de ansatte har de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som skal til for å nå de angitte målene.

I 2013 fortsetter skolene med å utvikle kompetansen innen hovedsatsingsområdene klasseledelse og relasjoner i skolen. I tillegg er det fokus på et «Vurdering for læring» og et leseprosjekt i samarbeid med UiO. Det er særlig fokus på ungdomstrinnet med bl.a. skolering av Ny Giv-lærere i lesing, skriving og regning. I SFO og barnehage videreføres LØFT-satsingene fra 2012.

I lederopplæringen fokuseres det på lederkompetanse i endring og relasjonsledelse. Flere rektorer tar og videreutdanning i ledelse.

Arbeidsmåtene er kurs, lesing av litteratur, refleksjon i grupper, utprøving i egen arbeidssituasjon, veiledning og hospitering.

Etter- og videreutdanning finansieres av lokale bevilgninger og av statlige tilskudd. Plan for kompetanseutvikling blir rullert årlig i HOK, sist i sak 14-2012 (vedlegg).

INVESTERING HØNEFOSS KIRKE

Spørsmål:

Er kommunens andel på 20 millioner kroner til ny Hønefoss kirke et endelig beløp?

Rådmannens svar:

Rådmannen viser til investeringsoversikten i rådmannens grunnlagsdokument Handlingsprogram 2013-2015 Budsjett 2013:

Kommunestyret vedtok i sak 86/11, 30. juni 2011, at ny Hønefoss kirke etter brannen i 2010 skal bygges på branntomten. Vedlagt samme sak forelå en oversikt over antatte kostnader for gjenoppbyggingen hvor en gjenoppbygging på branntomta var beregnet til i underkant av 50 millioner kroner. Fratrullet forsikringsbeløp (25,9 millioner kroner) og planlagt innsamling (4 millioner kroner), så er kommunens andel 20 millioner kroner. I og med at antatt byggetid er 18 måneder og utbetaling fra forsikringsselskap foreligger, så foreslår rådmannen at kommunens andel budsjetteres med 20 millioner kroner i 2014.

Overnevnte beregninger er gjort tidlig i prosjektet, er 2011-tall og har en relativt stor usikkerhet (+/- 20%). Prosjektet gjennomfører nå en prekvalifisering av arkitekter. De utvalgte arkitektene vil få konkurransegrunnlag utsendt 1.november 2012 og valg av vinner vil skje vinteren 2013. Rådmannen har derfor pr i dag ikke noe bedre grunnlag enn tallgrunnlaget fra 2011 til å vurdere investeringskostnadene for ny Hønefoss kirke.

BOLIGSTIFTELSEN ØKONOMISKE FORHOLD INKL. AVTALER

Spørsmål:

Opplever at det er stor prisøkning i leien til Ringerike Boligstiftelse. Forutsetningen for overføring av boligene til Boligstiftelsen var at dette ikke skulle koste Ringerike kommune mer enn tidligere. Ønsker også kopi av avtalene med Ringerike Boligstiftelse på nytt.

Rådmannens svar:

Om avtalene

Samarbeidsavtale og leieavtale mellom Ringerike kommune og Ringerike Boligstiftelse ble inngått i november 2011. Kommunestyret og formannskap fikk kopi av avtalene november / desember 2011. Avtale om vaktmestertjenester ble inngått februar 2013. Kopi av alle avtaler følger vedlagt.

Ulik tolkning av avtalene

I forhandlingene med Ringerike Boligstiftelse om avtalene, har forutsetningen fra rådmannens side hele tiden vært at avtalene ikke skal medføre økt kostnad for Ringerike kommune. Det innebærer at alle kostnadsøkninger skal kunne henføres videre som økt husleie overfor beboerne noe som igjen innebærer at husleieloven skal gjelde også i forholdet mellom Ringerike kommune og Ringerike Boligstiftelse. Ved overføring av boligene til Ringerike Boligstiftelse, ble boligene overført til en verdi slik at det var rom for oppussing av boligene innenfor en husleie på opptil 6.000,- kr pr måned.

Imidlertid mener Ringerike Boligstiftelse (ref. punkt 8 og 27 i leieavtalen) at Husleielovens §4-2 om indeksregulering ikke gjelder for regulering av leiesum mens rådmannens oppfatning er at denne gjelder. Rådmannen tok opp dette med Ringerike Boligstiftelse pr epost 21.september 2012 og vil følge opp punktet i første samarbeidsmøte eventuelt be om reforhandling av leieavtalen for å gjøre punktet tydeligere.

Ved å legge konsumprisindeksen til grunn, ville leien overfor Ringerike Boligstiftelse (unntatt boliger som er pusset opp) økt med i underkant av 200.000,- kr.

Vaktmestertjenester og underbudsjettering 2012

Formannskapet fikk en muntlig orientering i desember 2011 om at husleien fra Ringerike Boligstiftelse ikke inkluderte vaktmestertjenester som etter avtale skulle utføres av Ringerike kommune. Dvs den budsjetterte inntekten for 2012 på ca kr 3,9 millioner kr ville utebli. Dette ble det også skriftlig redegjort for i månedsrapporten pr februar 2012 under teknisk sektor:

Området melder allikevel et merforbruk på 3,9 mill. kroner som skyldes svikt i inntekter fra salg av vaktmestertjenester til Ringerike boligstiftelse. Budsjettet ser ut til å være satt med andre forutsetninger enn det avtalen med boligstiftelsen inkluderer. Det jobbes med tiltak for å redusere avviket, blant annet reduksjon av husleie ved å se på muligheter for salg av boliger vi i dag leier av boligstiftelsen.

I tillegg ble det kartlagt at det var foretatt en underbudsjettering av husleiekostnaden med Ringerike Boligstiftelse ref. månedsrapporten for mars 2012. Ringerike Boligstiftelse hadde opprinnelig et husleiekrav for 2012 på kr. 47.140.000,-. Dette ble etter avtale redusert med 2 millioner kr som skulle tilbakebetales ved et senere tidspunkt. Budsjettet fra Ringerike Boligstiftelse for 2012 ble derfor redusert til 45.140.000,- kr mens vedtatt budsjett i Ringerike kommune var på 43,3 millioner kr, dvs en underbudsjettering på ca 1,8 millioner kr.

Rådmannen har kjørt et svært stramt løp for eiendomsforvaltningen i 2012. Og reduserte lønnsutgifter, økt sykkelønsrefusjon og ellers nøkternt forbruk har bidratt til at overnevnte avvik er redusert betydelig.

Selvkostberegning

Rådmannen viser til budsjettprosessen høsten 2011 og eget notat til formannskapet som oppfølging av vedtak i Hovedkomiteen for miljø- og arealforvaltning sak 127/11 den 14.november 2011. Her bekrefter rådmannen at det ikke er selvkost på de kommunale boligene og at avviket ligger på 6 – 7 millioner kroner (ekskl. vaktmestertjenestene over). Første vurdering tyder på at dette er de «gamle» boligene som Boligstiftelsen har hatt noen år. Rådmannen har lovt å komme tilbake med egen sak som synliggjør økonomien knyttet til de kommunale boligene samt beskriver strategier for at det på sikt blir selvkost for Ringerike kommune (hensyntatt de begrensningene som ligger i husleieloven og muligheter for å heve husleie). Denne saken er av ressursmessige hensyn ikke igangsatt.

Økonomisk oversikt

I forbindelse med budsjettet for 2013, er det blitt enighet om at Ringerike boligstiftelse skal fakturere Ringerike kommune for vaktmestertjenester. Dette bidrar til å synliggjøre de reelle kostnadene hos Boligstiftelsen.

Ringerike Boligstiftelses budsjett for 2013 er på 56 millioner kroner. Inkludert er også lånet fra 2012 på 2 millioner kroner. Ringerike Boligstiftelse har senere i epost av 30.september 2012 valgt å se bort

fra kravet om tilbakebetaling av 2 millioner kroner som husleien ble redusert med i 2012. Budsjettet for 2013 er derfor på 54 millioner kroner.

Reell økning av leiekostnadene blir derfor:

Husleie 2013	: 54 millioner kr
Egentlig husleienivå 2012	: - 47,1 millioner kr
Vaktmestertjenester	: - 3,9 millioner kr

Reell husleieøkning	: = 3 millioner kr

Ringerike kommunes budsjett overfor Ringerike Boligstiftelse fremkommer slik:

Budsjett 2013	: 54 millioner kr
Budsjett 2012	: - 43,3 millioner kr

Budsjettjustering	: = 10,7 millioner kr ekskl. mva.

Hvordan fordeler budsjettet seg?

Vedlagt følger en oppstilling fra Ringerike Boligstiftelse med oversikt over detaljert husleieoversikt. Vedlagt følger også en tilsvarende tabell hvor kommunens husleieinntekter fremkommer.

Hvilke tiltak har rådmannen igangsatt?

Rådmannen har vært tydelig på at Ringerike kommune ikke har hatt kapasitet eller kompetanse til å følge opp Ringerike Boligstiftelse. Opprinnelig var tanken at Ringerike kommune ikke skulle ha dette da Ringerike Boligstiftelse også skulle ivareta kommunens interesser. Men slik avtalene nå er utformet, må Ringerike kommune være en tydeligere avtalepart.

Rådmannen har sommeren 2012 derfor etablert en ny eiendomsforvaltning som har som oppgave å håndtere kjøp / salg av kommunale eiendommer samt leie og framleie av arealer og boliger herunder oppfølging av Ringerike Boligstiftelse. Ny eiendomssjef for enheten er ansatt og han begynner 1.januar 2013.

Gjennom areal- og strukturprosjekt samt arbeidet med boligsosial handlingsplan, vil rådmannen også få et grunnlag for hvordan boligene bør sammensettes slik at dette blir så effektivt som mulig.

VEDLIKEHOLD / OPPGRADERING KOMMUNALE BYGG OG VEGER

Spørsmål:

Hva er det reelle forfallet på vedlikehold av kommunale bygg og veger pr år?

Rådmannens svar:

Kommunale bygg

Rådmannen har identifisert et vedlikeholdsbehov for mer enn 35 millioner kroner hvorav 20 millioner kroner er akutt vedlikeholdsbehov. Skal alle byggene settes tilbake til opprinnelig stand og dagens forskrifter / regelverk, vil dette utgjøre over 300 millioner kroner. Det henvises også til sak om vedlikehold av bygg, kommunestyrets sak 94/12 i møte 28.6.2012. Vedlikeholdsplanen for 2013 kommer til behandling vinteren 2013. I tillegg vil rådmannen oppdatere oversikten over kjente investeringsbehov i løpet av 2013.

Budsjettet legger opp til et vedlikehold på i overkant av 6 millioner kroner. I tillegg har vi en vedlikeholdsgruppe på 7 årsværk inkl. leder slik at årlig budsjett reelt sett ligger på ca. 10 millioner kr. Ringerike kommune eier i underkant av 120.000 m² og leier ca. 75.000m². Kommunen har også vedlikeholdsforpliktelser på deler av de leide arealene.

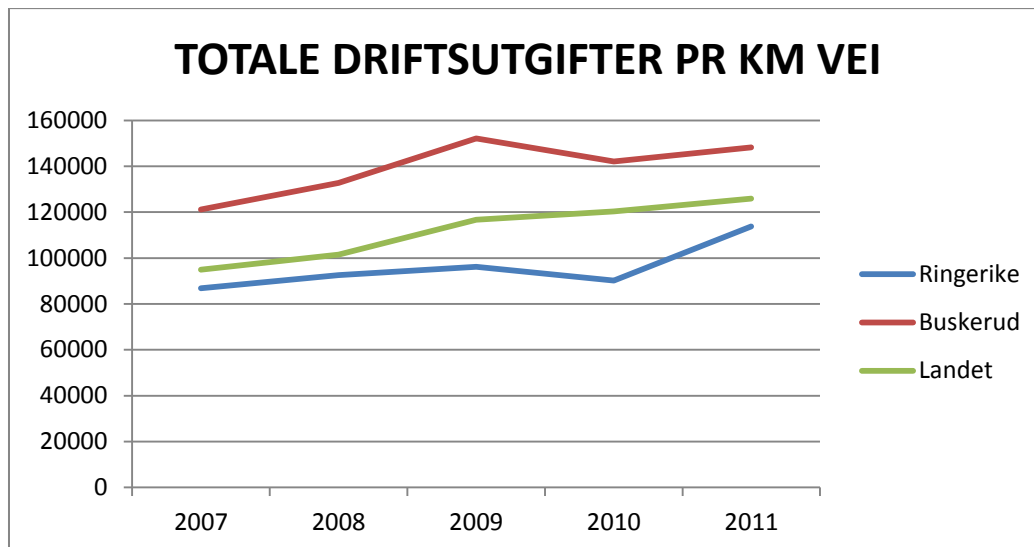
Multiconsult estimerte i 2008 på oppdrag av KS («*Vedlikehold i kommunesektoren. Kartlegging av areal, teknisk tilstand, oppgraderingsbehov og vedlikeholdskostnader.*» Multiconsult 2008, http://www.ks.no/PageFiles/1501/074034Multi_Vedlikeh_append_1.pdf) at estimert nødvendig vedlikeholdskostnad for en gjennomsnittlig kommunal bygningsportefølje til å være ca 170 kr/m² pr år i gjennomsnitt (kostnadsbehov er satt ut fra et bygningsteknisk ståsted med tanke på verdibevarende vedlikehold) og som annuitet. Beregninger er basert på 60 års levetid og 6 % kalkulasjonsrente.

Basert på Multiconsults vurderinger med tanke på verdibevarende vedlikehold, bør vedlikeholdsbudsjettet i Ringerike kommune ligge på ca 20 millioner kr årlig (2008-tall) for kommunens egne bygg.

Rådmannen vurderer at gjennomgang av arealbruk og struktur samt prosjektene knyttet til ny skole Hønefoss syd og nytt sykehjem vil påvirke kostnadene for framtidig vedlikeholdsbehov i positiv retning.

Kommunale veier

Diagrammet viser KOSTRA-tall for driftsutgifter pr km vei for funksjonene 333-Kommunale veier, nyanlegg, drift og vedlikehold og 334-Kommunale veier-miljø og trafiksikkerhetstiltak.

(Ved svart/hvit utskrift av kurvene: Buskerud øverst, landet i midten, Ringerike nederst).

Som det framgår ligger Ringerike gjennomgående lavere enn både gjennomsnitt i Buskerud og Landet. Det skal også tillegges at 2011 for Ringerike inneholder «mellomfinansiering» av 4 bussholdeplasser i Heradsbygda da prosjektet ikke ble ferdig og tilskuddet først er utbetalt i 2012. For å ligge på landsgjennomsnitt i totale kostnader, ville Ringerike brukt ca kr. 5 mill mer pr år (regnet som et gjennomsnitt over perioden).

Tallene inneholder både drift og vedlikehold/rehabilitering. Dermed er det også slik at kommunale veier i Ringerike årlig får større etterslepskostnader enn øvrige kommuner.

En stor del av det kommunale veinettet er gammelt og ikke oppbygd for dagens tunge transportbiler. Manglende grøfting og dekkereparasjon gjør at vann trenger inn i veikroppen og svekker bæreevnen ytterligere, med økende skadeomfang som følge.

For 2011 var vedlikeholdskostnaden kr. 4 322 372.- eller kr. 17.-/meter vei . Dette dekker innkjøp av innsatsmidler samt kjøpte tjenester fra andre. Til investeringer var avsatt kr. 1,0 mill i 2011 og i 2012. Dette går vesentlig til oppgradering med asfalt og gir fra 1 til 1,4 km avhengig av nødvendige forarbeider.

Først på 2000-tallet ble det utført en beregning på etterslepet og konklusjonen var at for å opprettholde standarden måtte innsatsen økes med ca kr.5 mill pr år. Uten å hensynta økt forfall de siste 10-årene, vil ren framskriving av kroneverdi gi ca kr. 6,2 mill 2012-kroner.

Det er igangsatt Hovedplan vei, et arbeid som vil gi bedre grunnlag for anbefalinger for investeringer og driftsnivå i framtida. Planen forventes å være klar for politisk behandling våren 2014.

Se nøkkeltallsrapport fra Vegforum for mer informasjon:

<http://www.vegforum.no/doc/Rapport%20n%C3%B8kkeltall%202011.pdf>

LEIEAVTALER OPPDATERT

Rådmannen la frem en oversikt over leieavtaler kommunen har til formannskapetets møte 2.oktober 2012. Oppdatert versjon inklusive etterspurte opplysninger følger vedlagt.

VEDLEGG

- Samarbeidsavtale mellom Ringerike kommune og Ringerike Boligstiftelse
- Leieavtale mellom Ringerike kommune og Ringerike Boligstiftelse
 - Vedlegg: Oversikt boliger
- Vaktmesteravtale mellom Ringerike kommune og Ringerike Boligstiftelse
- Epost fra Ringerike Boligstiftelse om reduksjon av husleie 2013
- Budsjett Ringerike Boligstiftelse, avdelingsvis
- Budsjett Ringerike Boligstiftelse sammenstilt med budsjetterte inntekter
- Oppdatert oversikt arealer som kommunen leier
 - Vedlegg: Leieavtale klubbhus vedtak
 - Vedlegg: Leieavtale klubbhus saksfremlegg